

60

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 stycznia 1951 r.

w sprawie sposobu dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczania składek i kontroli czynności zakładów pracy.

Na podstawie art. 21 ust. 4 i 5 i art. 218 ust. 1 ustawy z dnia 23 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396 z późniejszymi zmianami) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie niniejsze dotyczy wszystkich pracowników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie jakiegokolwiek rodzaju ubezpieczeń społecznych, nie wyłączając ubezpieczenia dodatkowego gór-

ników, oraz zakładów pracy, zatrudniających pracowników, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia.

§ 2. 1. Każdy zakład pracy obowiązany jest zarejestrować się na odpowiednim formularzu we właściwym oddziale obwodowym Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w ciągu 10 dni po uruchomieniu i przyjęciu pierwszych pracowników.

2. Właściwym do przyjęcia rejestracji jest oddział obwodowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w którego okręgu znajduje się zakład pracy.

§ 3. 1. Zakłady pracy obowiązane są dokonywać zgłoszenia wszystkich zatrudnionych pracowników do właściwego oddziału obwodowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

2. Pracownikom służy prawo zgłoszenia się do ubezpieczenia w razie zaniedbania tego obowiązku przez zakład pracy. Pracownik może dokonać zgłoszenia w każdym czasie i w dowolnej formie, podając dzień rozpoczęcia zatrudnienia.

§ 4. Uspołecznione zakłady pracy wykonują obowiązek zgłoszenia przez podawanie stanu zatrudnienia w ostatnim dniu poprzedniego miesiąca, przez wydawanie legitymacji ubezpieczeniowych i dokonywanie wpisów do legitymacji.

§ 5. Zakłady pracy, pozostające we władaniu prywatnym, wykonują obowiązek zgłoszenia przez przesyłanie imiennego wykazu pracowników, zatrudnionych w miesiącu ubiegłym, z podaniem daty rozpoczęcia i ustania zatrudnienia przez pracowników rozpoczynających lub kończących zatrudnienie w danym miesiącu oraz innych danych, określonych w instrukcji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jak również przez dokonywanie wpisów do legitymacji ubezpieczeniowych.

§ 6. Wszystkie zakłady pracy obowiązane są zgłaszać imiennie do właściwego oddziału obwodowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przystępujących do pracy pracowników młodocianych w ciągu 10 dni po przyjęciu do pracy.

§ 7. 1. Podanie stanu zatrudnienia lub przestanie imiennego wykazu pracowników właściwemu oddziałowi obwodowemu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych powinno nastąpić do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły, łącznie z obliczeniem składek za ten miesiąc.

2. Zakłady pracy, zatrudniające pracowników podlegających dodatkowemu ubezpieczeniu górników, podają dodatkowo stan zatrudnienia tych pracowników.

3. Zakłady pracy, którym powierzono wypłatę zasiłków pieniężnych z ubezpieczeń społecznych, składają wraz z obliczeniem składek miesięczne rozliczenia z wypłaconych zasiłków.

4. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustala wzory formularzy rejestracji zakładów pracy, obliczenia składek i rozliczeń oraz normuje w drodze instrukcji tryb postępowania zakładu pracy przy obliczaniu składek i rozliczaniu się z wypłaconych zasiłków.

§ 8. 1. Każdy zakład pracy obowiązany jest w ciągu 10 dni od dnia przyjęcia pracownika dokonać odpowiedniego wpisu do legitymacji ubezpieczeniowej oraz dokonać niezwłocznie wpisów o ustaniu zatrudnienia.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może badać zgodność wpisów, dokonanych przez zakład pracy w legitymacji, ze stanem faktycznym i na podstawie innych dowodów ustalić odmiennie obowiązek ubezpieczenia, jego zakres i czas trwania.

§ 9. 1. Pracownikom, objętym po raz pierwszy obowiązkiem ubezpieczenia, uspołecznione zakłady pracy obowiązane są w terminie określonym w § 8 wystawiać legitymacje ubezpieczeniowe.

2. Pracownikom zatrudnionym w zakładach pracy, pozostających we władaniu prywatnym, legitymacje ubezpieczeniowe wystawia właściwy oddział obwodowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na wniosek pracownika. Zakład pracy obowiązany jest na żądanie pracownika wydać mu zaświadczenie stwierdzające rodzaj zatrudnienia i datę jego rozpoczęcia.

3. Wpisów dotyczących stanu rodzinnego dokonują oddziały obwodowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zakłady pracy w granicach ustalonych w instrukcji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

4. Pracownicy podlegający jedynie ubezpieczeniu od wypadków i chorób zawodowych nie otrzymują legitymacji ubezpieczeniowych.

§ 10. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych normuje w drodze instrukcji zakres obowiązków i tryb postępowania zakładów pracy przy dokonywaniu wpisów do legitymacji i wydawaniu legitymacji.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i związki zawodowe przeprowadzają kontrolę wystawiania i wydawania legitymacji ubezpieczeniowych oraz dokonywania zapisów przez zakłady pracy.

3. Na żądanie właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub jego organu kontrolnego oraz na żądanie zakładu pracy pracownicy są obowiązani przedstawić lub nadesłać swoje legitymacje ubezpieczeniowe.

§ 11. 1. Właściwy oddział obwodowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydaje orzeczenia w sprawie obowiązku i zakresu ubezpieczenia z pouczeniem o środkach prawnych:

- a) jeśli pracownik dokonał sam zgłoszenia do ubezpieczenia,
- b) jeśli obowiązek ubezpieczenia ustalono z urzędu w wyniku kontroli zakładu pracy,
- c) na żądanie zakładu pracy lub pracownika,
- d) w razie ustalania obowiązku ubezpieczenia, jego zakresu lub czasu trwania odmiennie, niż to wynika z wpisu w legitymacji.

2. Zakład pracy obowiązany jest dokonać wpisu do legitymacji bądź uzupełnić go lub sprostować zgodnie z prawomocnym orzeczeniem Zakładu lub instancji odwoławczej.

§ 12. Zakłady pracy obowiązane są w terminie, określonym w § 7 ust. 1, dokonywać do oddziału obwodowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wpłat należnych składek ubezpieczeniowych oraz składek i opłat, których ściąganie zostało powierzone Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych.

§ 13. 1. Oddział obwodowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dokonuje wymiaru składek, jeżeli zakład pracy nie nadesłał w terminie obliczenia składek lub obliczył je wadliwie, bądź jeśli wyniki kontroli, przeprowadzonej przez Zakład, dają podstawę do zmiany dokonanej przez zakład pracy obliczenia.

2. W ciągu miesiąca po otrzymaniu wymiaru zakład pracy może żądać sprostowania wymiaru, uzasadniając to żądanie.

3. Jeżeli oddział obwodowy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawia sprostowania wymiaru, wówczas obowiązany jest wydać orzeczenie z pouczeniem o środkach prawnych.

§ 14. 1. Obowiązek uiszczania składek jest niezależny od przesłania do Zakładu obliczenia składek lub od dokonania ich wymiaru przez Zakład. Wniesienie zażalenia lub skargi nie zwalnia zakładu pracy od obowiązku terminowego uiszczania składek.

2. Odsetki należne z tytułu zwłoki w uiszczeniu składek liczy się od następnego dnia po upływie terminu płatności składek, przy czym miesiąc rozpoczęty liczy się za pełny.

§ 15. 1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zwolnić drobne zakłady pracy od obowiązku składania obliczenia składek i podawania stanu zatrudnienia lub składania imiennego wykazu pracowników za miesiąc, w którym nie nastąpiły zmiany w stanie zatrudnienia i wysokości zarobków.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych może zawierać porozumienia w sprawie centralnego opłacania składek za pracowników poszczególnych działów uspołecznionych zakładów pracy, przy czym porozumienia te mogą ustalać odmienne terminy i tryb składania obliczenia składki, rozliczeń z wypłaconych zasiłków, podawania stanu zatrudnienia i uiszczania składek.

3. W razie gospodarczej potrzeby Zakład Ubezpieczeń Społecznych może dla poszczególnych zakładów pracy lub kategorii zakładów pracy ustalić późniejsze terminy składania obliczenia składek i podawania stanu zatrudnienia, przy czym może to uzależnić od wpłacania w terminie odpowiedniej zaliczki na składki.

§ 16. 1. Kontrolę nad prawidłowością obliczania i uiszczania składek wykonywają Zakład Ubezpieczeń Społecznych i związki zawodowe.

2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych obowiązany jest przeprowadzać okresowo szczegółową kontrolę prawidłowości obliczania i uiszczania składek w każdym zakładzie pracy w odstępach czasu nie dłuższych niż 12 miesięcy.

3. Zakład pracy obowiązany jest na żądanie organów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub upoważnionych organów związków zawodowych udostępnić prze-

glądanie umów o pracę, ksiąg płac, wykazów wypłat oraz związanych z nimi dowodów rachunkowych i ich wpisów do ksiąg.

§ 17. Zakłady pracy, zarejestrowane już w oddziałach obwodowych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (b. ubezpieczalniach społecznych) przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, nie są obowiązane do ponownego rejestrowania.

§ 18. 1. Przepisy niniejszego rozporządzenia, dotyczące rejestracji zakładów pracy, podawania stanu zatrudnienia, sposobu uiszczania składek oraz kontroli czynności zakładów pracy, nie mają zastosowania do zakładów pracy podległych Ministrom Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

2. Sprawy, określone w ust. 1, unormuje Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Publicznego.

§ 19. Tracą moc:

- a) rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1933 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń w zakresie ubezpieczeń społecznych, uiszczaniu składek i kontroli czynności pracodawców (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 818 i z 1938 r. Nr 12, poz. 84),
- b) rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 19 lipca 1935 r. o sposobie dokonywania zgłoszeń i uiszczaniu składek za pracowników, podlegających tylko ubezpieczeniu od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych, z wyjątkiem pracowników rolnych (Dz. U. R. P. Nr 54, poz. 355).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie od pierwszego dnia miesiąca następującego po jego ogłoszeniu

Minister Pracy i Opieki Społecznej: K. Rusinek